

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства захисту
довкілля та природних ресурсів
_____ 2021 року № _____

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
МІНІСТЕРСТВА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НА 2021–2023 РОКИ**

**Розділ І. Засади загальної відомчої політики щодо запобігання та
протидії корупції, заходи з її реалізації та з виконання антикорупційної
стратегії і державної антикорупційної програми**

Антикорупційну програму Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на 2021–2023 роки (далі - Антикорупційна програма) розроблено відповідно до статті 19 Закону України «Про запобігання корупції» з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 жовтня 2016 року № 803 «Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади», а також положень Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02 грудня 2016 року № 126, зареєстрованим у Мін'юсті 28 грудня 2016 року за № 1718/29848, Методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів влади, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 19 січня 2017 року № 31 (із змінами), та Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 08 грудня 2017 року № 1379, зареєстрованим у Мін'юсті 22 січня 2018 року за № 87/31539.

Відповідно до Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (далі – Міністерство) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні і забезпеченні реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки, лісового та мисливського господарства, розвитку водного господарства, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів, геологічного вивчення та раціонального використання надр, управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта

«Укриття» на екологічно безпечну систему, а також здійснення державного управління у сфері поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання і захоронення (далі - поводження з радіоактивними відходами), охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Метою Антикорупційної програми Міністерства є забезпечення здійснення результативної антикорупційної політики шляхом запобігання, виявлення та протидії корупції, виявлення та усунення причин та умов, що сприяють її проявам, формування в суспільстві нетерпимого ставлення до корупції в усіх сферах діяльності Міністерства.

Загальна відомча політика Міністерства щодо запобігання та протидії корупції полягає у:

забезпеченні дотримання прав і основних свобод людини; забезпеченні доступності та відкритості інформації щодо діяльності Міністерства;

створенні механізмів партнерства з громадськими організаціями та бізнесом щодо стимулювання їх антикорупційної активності;

виявленні та усуненні корупційних чинників у діяльності Міністерства за допомогою проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, а також забезпечення умов для проведення незалежної антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових актів;

удосконаленні правових та організаційних механізмів щодо запобігання та протидії корупції;

проведенні заходів з антикорупційного навчання із залученням кадрових, інформаційних та інших ресурсів галузевих громадських та інших організацій; системному підвищенні кваліфікації кадрового потенціалу; забезпеченні відкритості, добросовісної конкуренції та об'єктивності при здійсненні закупівель товарів, робіт, послуг для потреб Міністерства;

удосконаленні внутрішньої організаційної системи запобігання та протидії корупції;

здійсненні систематичного моніторингу ефективності впроваджених антикорупційних заходів.

Заходами з реалізації загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у сфері діяльності Міністерства у 2021 – 2023 роках є:

забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;

розроблення нових нормативно-правових актів та внесення змін до чинних нормативно-правових актів Міністерства з метою підвищення ефективності заходів із запобігання та протидії корупції;

реалізація практичних заходів з організації ефективного проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, проєктів нормативно-правових актів та оприлюднення узагальнених результатів проведення такої експертизи на щоквартальній основі;

створення належних умов для проведення незалежної антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових актів;

реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції, навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування; удосконалення процедур надання адміністративних послуг;

проведення перевірки інформації про наявність або можливість виникнення конфлікту інтересів у посадових осіб Міністерства;

здійснення комплексу організаційних, роз'яснювальних та інших заходів щодо суворого дотримання державними службовцями обмежень, заборон, а також щодо виконання обов'язків, встановлених з метою запобігання та протидії корупції;

створення умов для повідомлень про факти порушення вимог антикорупційного законодавства, надання допомоги особам, які повідомляють про порушення вимог антикорупційного законодавства;

створення механізмів захисту прав та інтересів викривачів корупційних проявів у Міністерстві.

Розділ II. Оцінка корупційних ризиків у діяльності Міністерства, причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють

Законом України від 14.10.2014 № 1700-VII «Про запобігання корупції» (далі – Закон), який визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, запроваджено інститут відомчих антикорупційних програм у державних органах. Підготовка відповідних програм ґрунтується на основі аналізу наявних у діяльності державних органів корупційних ризиків.

Так, згідно з частиною першою статті 19 Закону в центральних органах виконавчої влади приймаються антикорупційні програми. Відповідно до абзацу третього частини другої вказаної статті антикорупційні програми повинні передбачати, зокрема, оцінку корупційних ризиків у діяльності органу.

Пунктом 11 частини першої статті 12 Закону встановлено, що Національне агентство з питань запобігання корупції з метою виконання покладених на нього повноважень затверджує методологію оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади.

Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади (далі – Методологія) розроблена і затверджена рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126 (zareєстровано у Міністерстві юстиції України 28.12.2016 за № 1718/29848).

На виконання відповідних положень Закону та Методології наказами Міністерства від 04.08.2021 № 522 «Про проведення процедури оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України» та від 28.09.2021 № 630 (зі змінами) «Про створення Комісії з оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства

захисту довкілля та природних ресурсів України» прийнято рішення про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства.

Під час роботи Комісія з оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (далі – Комісія) керувалася Положенням про Комісію з оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженим наказом Міністерства від 28.09.2021 № 630. Ідентифікацію корупційних ризиків у діяльності проведено шляхом дослідження (аналізу) зовнішнього та внутрішнього середовища щодо виявлення чинників корупційних ризиків у нормативно-правових актах і організаційно-управлінській діяльності.

Ідентифіковано 43 корупційні ризики у діяльності Міністерства, здійснено їх формальне визначення, проаналізовано наявні заходи контролю.

Крім того, Комісією під час роботи додатково з метою ідентифікації корупційних ризиків було вивчено та узагальнено інформацію щодо:

- 1) результатів внутрішніх перевірок і службових розслідувань за фактами вчинених правопорушень, пов'язаних з корупцією, за 2020 рік;
- 2) звернень, які надійшли до Міндовкілля та у яких зазначено про наявність фактів корупції у Міністерстві за 2020 рік;
- 3) публікацій у засобах масової інформації та соціальних мережах про наявність фактів корупції у Міністерстві за 2020 рік;
- 4) результатів перевірок щодо наявності корупційних ризиків у нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актах, що регулюють діяльність Міністерства;
- 5) наявності корупційних ризиків під час здійснення процедур державних закупівель;
- 6) осіб, притягнених до відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією за 2020 рік.

За результатами оцінки зовнішніх корупційних ризиків, які полягають у недосконалоості нормативно-правових актів, суб'єктом прийняття яких не є Міністерство, не виявлено.

Результати оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства та умови, що їм сприяють, викладено у формі таблиці, що додається до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (додаток 1), в якій відображено ідентифіковані корупційні ризики, їх чинники та можливі наслідки корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також запропоновано заходи (механізми) виявлення та запобігання корупційним ризикам, визначено осіб, відповідальних за їх виконання, строки виконання та необхідні ресурси (додатки 1 та 2 до Звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України).

Розділ III. Навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

Згідно з Положенням про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України здійснює добір кадрів в апарат Міндовкілля і на посади керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників апарату Міндовкілля.

Водночас державним замовником на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування з питань, пов'язаних із запобіганням корупції та виконанням Законів України «Про державну службу», «Про місцеві державні адміністрації» та «Про службу в органах місцевого самоврядування», є Національне агентство України з питань державної служби (пункт 2 Порядку формування державного замовлення на підготовку і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших державних органів, на працівників яких поширюється дія Закону України «Про державну службу», та органів військового управління Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 1999 року № 1262) (зі змінами).

Крім того, для забезпечення проведення серед посадових осіб Міністерства роз'яснювальної роботи з питань запобігання і виявлення корупції Уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції проводимуться такі заходи:

навчальні заняття на тему «Електронного декларування», «Потенційний та реальний конфлікт інтересів. Суб'єкти здійснення контролю за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів», «Фінансовий контроль та моніторинг способу життя», «Гарантії захисту викривачів за законодавством України», «Етичні стандарти поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб», «Особливості притягнення осіб до відповідальності за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів», «Сучасні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні», «Дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції»; співбесіди з новопризначеними працівниками Міністерства Уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства.

Навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування проводяться шляхом проведення занять із дотримання окремих положень антикорупційного законодавства з працівниками структурних підрозділів Міністерства.

Навчання з антикорупційної тематики в апараті Міністерства та у підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери управління Міністерства проводитимуться відповідно до Плану-графіка на 2021–2023 роки (додаток 2).

Розділ IV. Процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програми

Моніторинг виконання Антикорупційної програми полягає у фіксуванні прогресу та фактів виконання заходів, передбачених у Антикорупційній програмі, а саме заходів з реалізації засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції, заходів з усунення (мінімізації) корупційних ризиків та навчальних заходів. Моніторинг та оцінка стану виконання Антикорупційної програми, загальна координація роботи щодо її виконання, покладаються на уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства.

Оцінка виконання Антикорупційної програми здійснюється за критеріями своєчасності, повноти реалізації закріплених у ній заходів та їх результатів (впливу результатів вжитих заходів на стан дотримання вимог Закону та/або рівні пріоритетності корупційних ризиків шляхом порівняння ситуації до прийняття Антикорупційної програми та після її впровадження).

Під час моніторингу та оцінки стану виконання Антикорупційної програми Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства має право:

- контролювати всі потенційно ризикові процеси в діяльності Міністерства (вимагати погодження проектів наказів та подання відповідної звітності про результати реалізації наказів);

- здійснювати контроль за дотриманням працівниками Міністерства антикорупційної програми та антикорупційного законодавства;

- доступу до всіх наявних у Міністерстві матеріально-технічних та інформаційних ресурсів;

- проводити для працівників Міністерства регулярні навчальні заходи з дотримання вимог антикорупційного законодавства;

- взаємодіяти зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції;

- здійснювати оцінку результатів виконання передбачених Антикорупційною програмою заходів і підготовку відповідних звітів керівництву Міністерства та його територіальних органів;

- інші права, передбачені законодавством.

Моніторинг виконання Антикорупційної програми здійснюватиметься щопівроку (до 30 червня та 30 грудня). Антикорупційна програма підлягає корегуванню у зв'язку з необхідністю планування заходів щодо виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми після прийняття Верховною Радою України та затвердження Кабінетом Міністрів

України відповідних нормативно-правових актів протягом 45 календарних днів з дня такого затвердження.

У подальшому з метою приведення системи роботи з питань запобігання та виявлення корупції в Міністерстві у відповідність із змінами в антикорупційному законодавстві, врахування пропозицій та методичних рекомендацій Національного агентства з питань запобігання корупції, наданих за результатами аналізу антикорупційних програм, та організації усунення нових ідентифікованих (виявлених) корупційних ризиків Антикорупційна програма може переглядатися щорічно.

Антикорупційна програма переглядається в таких випадках:

за результатами проведеного моніторингу виконання Антикорупційної програми (у разі потреби);

встановлення за результатами проведеної оцінки виконання Антикорупційної програми неефективності передбачених нею заходів;

виявлення нових корупційних ризиків у діяльності Міністерства.

Звіт про результати моніторингу виконання Антикорупційної програми розміщується на офіційному вебсайті Міністерства.

**Головний спеціаліст з питань
запобігання та виявлення корупції**

Михайло ОЛІЙНИК

20 грудня 2021 року